

Ministeren

Retsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Retsudvalget har den 16. november 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 149 (alm. del) efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Pernille Bendixen (DF) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 149:

Kan ministeren i forlængelse af samrådet om tvangsægteskaber den 15. november 2018 redegøre for, om det er praksis i kommunerne at opfordre unge, der henvender sig, fordi de er bange for at blive sendt på genopdragelsesrejser eller blive tvunget til at indgå ægteskab under rejser til udlandet, til at gemme metal i tøjet, for på den måde at blive "opdaget" og tilbageholdt i lufthavnen?

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet, modtaget bidrag fra Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI). SIRI oplyser følgende:

"Styrelsens rejsehold har siden august 2017 bistået 25 kommuner med rådgivning i forhold til indsatsen mod æresrelaterede konflikter. Som led i rådgivningen indgår også rådgivning i forhold til tilrettelæggelse af indsatsen mod genopdragelsesrejser fx i forbindelse med udvikling af kommunale beredskabs- og handlingsplaner på området. Det er imidlertid rejseholdets oplevelse, at få kommuner har konkrete retningslinjer for håndtering af sager om genopdragelsesrejser. Det er ligeledes erfaringen fra rejseholdet, at en del kommunale medarbejdere kender til og anvender de eksterne rådgivningstilbud, der er på området, herunder RED-rådgivning (tidligere Etnisk Ung), VISO og sikkerhedskonsulenterne i akutte sager, hvor der er frygt for ufrivillig udrejse.

I 2013 gennemførte den engelske NGO "Karma Nirvana" en kampagne under sloganet "one little spoon". Organisationen, der rådgiver ofre for æresrelaterede konflikter, anbefaler de børn/unge, der kontakter dem med frygt for at blive sendt til familiens hjemland mod deres vilje, at lægge en ske eller anden mindre metalgenstand i deres undertøj med det formål at aktivere lufthavnens metaldektektor. Når metaldektektoren aktiveres, er det i en engelsk kontekst gængs praksis, at de dermed bliver ført til et separat lokale med henblik på videre visitation/samtale med lufthavnspersonalet. Her vil den pågældende have mulighed for at fortælle at de er ved at blive taget ud af landet mod deres vilje. Styrelsen har ikke kendskab til, at denne praksis er systematisk implementeret i en dansk sam-

5. december 2018

Analysekontor
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2018 - 20131
Akt-id 583173

menhæng. I kølvandet på udsendelsen om Zeinab Mosawi, samt lanceringen af hendes bog i marts 2018, var der på styrelsens netværksmøde for myndigheds-sagsbehandlere på æresområdet en snak om udsendelsen og praksissen med at gemme en ske i undertøjet. Der var dog ingen af de deltagende medarbejdere, der gav udtryk for, at de havde implementeret denne metode i deres rådgivningspraksis."

Jeg har endvidere anmodet om bidrag fra RED Center mod æresrelaterede konflikter (RED). RED oplyser følgende:

"RED Center mod æresrelaterede konflikter består af RED Safehouse og RED Rådgivning (tidl. Etnisk Ung). RED Rådgivning har en døgnåben anonym og professionel hotline for unge, der oplever social kontrol eller æresrelaterede konflikter, som også indebærer trusler om genopdragelsesrejser. Derudover giver vi rådgivning og sparring til fagpersoner, bl.a. fagpersoner ansat på skoler og i kommuner, som kommer i berøring med æresrelaterede konflikter, herunder genopdragelsesrejser. Unge og fagfolk kan også kontakte RED Safehouse for råd og vejledning.

Der gives rådgivning ud fra den konkrete familie og den unges situation. Flere forhold spiller ind i forhold til muligheder og pligt til at gribe ind. Derfor er rådgivningen betinget af, hvorvidt den unge er anonym og yderligere betinget af, hvorvidt den unge er over eller under 18 år.

Formålet med rådgivningen er altid at få udredt situationen på en hurtig og til situationen proportionalt indgribende måde, så den unge får hjælp til at undgå udrejse og genopdragelsesrejse. Vi benytter metoden Patriark til risikovurdering.

Vi ved fra erfaringer i rådgivningen og fra unge hjemvendt fra genopdragelsesrejse, at det kan være forbundet med stor risiko for den unges sikkerhed at bede om hjælp, når de befinder sig i udlandet. Det bliver ekstra svært at tilbyde de unge konkret hjælp til at komme retur til Danmark i de lande, hvor Danmark ikke har en ambassade. Det er også forbundet med store udfordringer at hjælpe den unge hjem, i de sager hvor den unge er under 18 år, eller har dobbelt statsborgerskab i både Danmark og det land, de befinder sig i under genopdragelsesrejsen. Derfor er vores fokus i rådgivningen på at undgå den unge forlader landet, hvis de er bange for at der er tale om genopdragelsesrejse.

Rådgivningen til kommunale fagfolk handler oftest om sparring i forbindelse med konkrete sager, hvor den kommunale sagsbehandler skal afklare, om der kan være risiko for, at en ung sendes på genopdragelsesrejse, eller en udlandsrejse hvor omstændighederne er mistænkelige. I den forbindelse gør vi opmærksom på muligheden for at lave risikovurderinger i den konkrete sag. Derudover henvises der til Udlændinge og Integrationsministeriets "udrejseblanket" og medfølgende vejledning, hvori det er muligt at indsamles relevante oplysninger omkring en rejse, hvor den unge er i tvivl om rejsens formål.

Rådgivningen til unge består i samtaler om deres bekymringer og de risikofaktorer de selv ser, samt de erfaringer vi har i Rådgivningen om æresrelaterede konflikter, de bagvedliggende motiver og handlemuligheder for den unge i forhold til at få hjælp til at håndtere egen situation. Her vil fokus også være at undgå en udrejse, hvis der er tvivl om rejsens formål, eller tvivl om den unges mulighed for at få hjælp i udlandet. Er rådgivningen anonym, anbefales den unge at benytte sig af Udlændinge- og Integrationsministeriets udrejseblanket, og aflevere den til en person de stoler på.

I tilfælde af henvendelser fra børn under 18 år, som ønsker at være anonyme, så arbejdes der på at skabe en tryk relation og kontakt til myndighederne i samarbejde med barnet. Dette for at kunne aktivere bestemmelserne i serviceloven i forhold til at sikre barnets trivsel og udvikling, fx med en akutanbringelse.

I visse situationer er lufthavnen den sidste udvej for at få hjælp til at undgå udrejse. Dette er skrækscenariet i tilfælde af, der sker en akut udvikling i en given sag, som fører til en genopdragelsesrejse.

For så vidt angår at rådgive unge, der frygter ufrivillige udlandsophold, om at gemme metal i tøj, for på den måde at blive "opdaget" og tilbageholdt i lufthavnen, kan rådgiverne i yderste konsekvens finde på at rådgive den unge om dette trick. Dette er ultimativt sidste udvej, og rådet gives kun, hvis den unge allerede står i lufthavnen, eller hvis den unge ikke kan slippe hjemmefra og overvåges frem til flyafgang. Rådgiverne vil da sige til den unge, at hvis hun/han benytter sig af tricket og bliver kaldt hen til metaldetektoren, skal den unge sige, at hun/han er på vej til at blive ført ufrivilligt ud af landet.

Et problem i disse sager er, at det ikke altid er gennem en dansk lufthavn, de unge bliver sendt til hjemlandet fra. RED Rådgivning har ofte hørt, at de unge bliver kørt gennem Europa til f.eks. Tyrkiet, hvor det ikke altid er lige let at få hjælp fra personalet i en lufthavn."

Jeg kan henholde mig til ovenstående bidrag fra SIRI og RED Center mod æresrelaterede konflikter.

Afslutningsvis kan jeg oplyse, at det indgik i regeringens parallelsamfundsudspil i marts 2018, at der skal etableres en koordinationsenhed for ufrivillige udlandsrejser, der skal bistå alle relevante myndigheder med vejledning i konkrete sager om genopdragelsesrejser. Koordinationsenheden forventes bl.a. at kunne rådgive kommunerne om hvilke muligheder kommunen har for at handle inden for serviceloven, når der er en bekymring om genopdragelsesrejse. Det forventes, at denne ordning lanceres i 2019.

Inger Støjberg

/

Henrik Kyvsgaard